

Fear, Anger and Acceptance: *U-Netaneh Tokef* in the Age of Covid 19

Rabbi Eliezer Diamond, Rabbi Judah Nadich Associate Professor of Talmud and Rabbinics, JTS

Sources prepared and translated (except for JPS translations of verses) by Prof. Diamond.

I have provided the following:

- A color-coded text of *U-Netaneh Tokef*
- An English translation
- Relevant biblical and rabbinic sources

א.

וְנִתְּנָה תִּקְוָה קְדֻשַּׁת הַיּוֹם
כִּי הוּא נוֹרָא וְאִיּוֹם
וְבוֹ תִּנָּשֵׂא מַלְכוּתְךָ
וְיִכּוֹן בְּחֶסֶד כִּסְאֶךָ
וְתֵשֵׁב עָלֶיךָ בְּאֵמֶת

Let us proclaim the power of this holy day.

For it is awesome and terrifying.

On that day Your sovereignty shall be exalted,

Your throne will be established in loving-kindness,

and You will sit upon that throne in truth.

1. Bavli, Avodah Zarah 3b

R. Judah said in the name of Rav:

There are twelve hours in a day. During the first three, the Holy Blessed One is engaged in Torah study; during the second three, God sits in judgment of the world. When God sees that the world deserves to be sentenced to utter destruction, God arises from the Throne of Judgement and sits upon the Throne of Mercy...

אמר רב יהודה אמר רב: שתיים עשרה
שעות הן היום, שלש הראשונות
הקדוש ברוך הוא יושב ועוסק בתורה,
שניות - יושב ודן את כל העולם כולו,
כיון שרואה שנתחייב עולם כלייה,
עומד מכסא הדין ויושב על כסא
רחמים...

ב.

אמת

כִּי אַתָּה הוּא דִין וּמוֹכִיחַ וְיֹדֵעַ וְעֹד
וְכוֹתֵב וְחוֹתֵם וְסוֹפֵר וּמוֹנֶה
וְתִזְכֹּר כָּל הַנִּשְׁכָּחוֹת
וְתִפְתַּח אֶת סֵפֶר הַזְכָּרוֹנוֹת
וּמֵאֱלֹו יִקְרָא
וְחוֹתֵם יָד כָּל אָדָם בּוֹ

It is true

that You are the one who judges, and reproves, who knows all, and bears witness,

who inscribes, and seals, who reckons and enumerates.

You will recall all that is forgotten.

You will open the Book of Records,

And it will be read of its own accord.

It contains the attestations of all humanity.

2. Esther 6:1

That night sleep deserted the king, and he ordered the book of records, the annals, to be brought; and it was read to the king.	בַּלַּיְלָהָ הָהוּא נִדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לְהָבִיא אֶת־סֵפֶר הַזְכָּרוֹנוֹת דְּבָרֵי הַיָּמִים וַיִּהְיוּ נִקְרָאִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ:
---	--

3. Mishnah Avot 2:1

Rabbi [Judah the Patriarch] says... There is an Eye that sees and an Ear that hears, and all your deeds are recorded in a Book.	רבי אומר...עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבין:
--	---

4. Mishnah Avot 3:16

...the shop is open, the storekeeper offers credit, the account records are open and the hand writes...	החנוות פתוחה והחנווני מקיף והפנקס פתוח והיד כותבת.
---	---

5. Tosefta Bava Metzia 1:10

A concession by a litigant has the force of a hundred witnesses.	הודאת בעל דין כמאה עדים
--	-------------------------

ג.

וּבְשׁוֹפָר גָּדוֹל יִתְקַע
וְקוֹל דְּמָמָה דַּקָּה יִשְׁמַע
וּמַלְאָכִים יִחַפְּזוּן
וְחֵיל וּרְעָדָה יֵאָחֲזוּן
וַיֹּאמְרוּ הִנֵּה יוֹם הַדִּין
לִפְקֹד עַל צֶבֶא מְרוֹם בְּדִין
כִּי לֹא יִזְכּוּ בְּעֵינֶיךָ בְּדִין
וְכָל בָּאֵי עוֹלָם יַעֲבִירוּ לִפְנֶיךָ כִּבְנֵי מְרוֹן

And a great shofar shall be sounded,
and a small, silent voice shall be heard.
And the angels shall be alarmed, and dread and fear shall seize them
as they proclaim: "Behold! the Day of Judgment
on which the hosts of heaven shall be judged!"
For they too shall not be judged blameless.
And all the world's inhabitants shall parade before you as a herd of sheep.

6. Midrash Tanhuma, Parashat Va-Yishlah

<p>Another midrash: "God roars aloud" (Joel 2, 11) – this refers to Rosh Hashanah, on which the shofar is sounded.</p> <p>"At the head of God's army" (loc. cit.) – this refers to the people of Israel, who shake and tremble upon hearing the sound of the shofar and return to God's ways in order to be acquitted in judgement on Yom Kippur.</p> <p>"For great is the Day of the Lord, most terrible – who can endure it?" (loc. cit.) – this refers to Yom Kippur, when the Books of the Living and the Books of the Dead [=the lists of those who shall live and those who shall die] are sealed.</p>	<p>דבר אחר "ה' נתן קולו" (יואל ב, יא) – זה ראש השנה שבו תקיעת שופר, "לפני חילו" (שם) – אלו ישראל שהן מזדעזעין וחרדין מקול השופר וחוזרין בתשובה כדי לזכות בדין ביום הכפורים, "כי גדול יום ה' ונורא מאד ומי יכולנו" (שם) – זה יום הכפורים שבו ספרי חיים וספרי מתים נחתמים.</p>
--	--

7. The Amidah

Sound a great shofar to herald our liberation...	תקע בשופר גדול לחרותינו
--	-------------------------

8. I Kings 19:11-12

<p>“Come out,” God called, “and stand on the mountain before God.” And lo, God passed by.</p> <p>There was a great and mighty wind, splitting mountains and shattering rocks by the power of God; but God was not in the wind.</p> <p>After the wind – an earthquake; but God was not in the earthquake.</p> <p>After the earthquake – fire; but God was not in the fire. After the fire – a still, small voice.</p>	<p>(יא) וַיֹּאמֶר צֶא וְעֲמַדְתָּ בְּהָרִי לִפְנֵי יְקֹוֹק וְהִנֵּה יְקֹוֹק עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחֹזֶק מִפָּרֶקַל הָרִים וּמִשִּׁבְרֵי סֻלְעִים לִפְנֵי יְקֹוֹק לֹא בְרוּחַ יְקֹוֹק וְאַחֲרֵי הָרוּחַ רֶעַשׁ לֹא בְרֶעַשׁ יְקֹוֹק: (יב) וְאַחֲרֵי הָרֶעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ יְקֹוֹק וְאַחֲרֵי הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דַּקָּה:</p>
--	---

9. Psalms 48:5-7

<p>See, the kings joined forces; they advanced together.</p> <p>At the mere sight of it [=Jerusalem] they were stunned, they were terrified, they panicked.</p> <p>They were seized with a trembling, like a woman in the throes of labor.</p>	<p>(ה) כִּי־הִנֵּה הַמְּלָכִים נִוָּעְדוּ עָבְרוּ יַחְדָּו: (ו) הִמָּה רָאוּ כֵן תִּמְהוּ נִבְהָלוּ נִחְפְּזוּ: (ז) רָעְדָה אֲחֻזָּתָם שָׁם חֵיל כִּי־לָדָה:</p>
--	--

10. Midrash Tehillim, Psalm 118

<p>You find that on Rosh Hashanah everyone stands in judgement before the Blessed Holy One, and every nation says, “We have been acquitted.” Yom Kippur arrives, and God acquits Israel and forgives their sins, as Scripture states, “On this day God will make atonement for you” (Leviticus 16, 30); but it is still not known who has been acquitted.</p> <p>When Sukkot arrives, Israel take their lulavim in hand and praise the Righteous One of the World, and everyone knows that Israel has been acquitted.</p>	<p>את מוצא בראש השנה הכל עומדין בדין לפני הקדוש ברוך הוא, וכל אומה ואומה אומרים אנו זכינו בדין, ויום הכיפורים בא והקב"ה מזכה את ישראל וסולח לעוונותיהם, שנאמר "כי ביום הזה יכפר עליכם" (ויקרא טז, ל), ועדיין אין אנו יודעים מי זכה בדין.</p> <p>וכיון שחג הסוכות בא, ישראל נוטלין לולביהן, ומקלסין לצדיקו של עולם, ויודעין שישראל זוכין בדין.</p>
---	---

ד.

כְּבָקֶרֶת רוֹעֶה עֶדְרוֹ

מַעֲבִיר צֹאנוֹ תַּחַת שִׁבְטוֹ

כֵּן תַּעֲבִיר וְתִסְפֹּר וְתִמְנֶה וְתִפְקֹד נַפְשׁ כָּל חַי

וְתַחֲתֶיךָ קִצְבָה לְכָל בְּרִיָּה

וְתִכְתֹּב אֶת גְּזֵר דִּינָם

As a shepherd herds his flock,
directing his sheep to pass under his staff,
so shall You review, count, and take note of the souls of all the living,
and decree the number of each person's days,
and inscribe their final judgment.

11. Mishnah Rosh Hashanah 1:2

On Rosh Hashanah all the world's inhabitants pass before God like a numeron, as Scripture states, "God who fashions the hearts of them all, who discerns all their doings" (Psalms 33, 15).	משנה מסכת ראש השנה פרק א משנה ב בראש השנה כל באי העולם עוברין לפניו כבני מרון שנאמר "היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם" (תהלים לג, טו).
---	---

12. Leviticus 27:32-33

All tithes of the herd of flock – of all that passes under the shepherd's staff, every tenth one – shall be holy to God. He must not look out for good as against bad, or make substitution for it. If he does make substitution for it, then it and its substitute shall both be holy; it cannot be redeemed.	(לב) וְכָל־מַעֲשֵׂר בְּקָרֹ וְצֹאֵן כָּל אֲשֶׁר־יַעֲבֹר תַּחַת הַשִּׁבְטֵי הָעֹשִׂיִי יִהְיֶה־קֹדֶשׁ לִיקּוֹק: (לג) לֹא יִבְקֹר בֶּיךָ־טוֹב לְרָע וְלֹא יִמְרֹנוּ וְאִם־ הִמָּר יִמְרֹנוּ וְהָיָה־הוא וְתַמּוּרְתּוֹ יִהְיֶה־קֹדֶשׁ לֹא יִגָּאֵל:
---	---

ה.

בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יִכְתְּבוּן,

וּבְיוֹם צוּם כְּפֹר יִחְתַּמּוּן.

כִּמָּה יַעֲבְרוּן, וְכִמָּה יִבְרָאוּן,

מִי יִחְיֶה, וּמִי יָמוּת,
מִי בְּקֶצֶו, וּמִי לֹא בְּקֶצֶו,
מִי בַּמַּיִם, וּמִי בָּאֵשׁ,
מִי בַּחֲרֹב, וּמִי בַּחַיָּה,
מִי בָרָעַב, וּמִי בַצָּמָא,
מִי בָרַעַשׁ, וּמִי בַמַּגָּפָה,
מִי בַחֲנִיקָה, וּמִי בַסְּקִילָה,
מִי יָנוּחַ, וּמִי יָנוּעַ,
מִי יִשְׁקֵט, וּמִי יִטְרֹף,
מִי יִשְׁלֹו, וּמִי יִתְיַסֵּר,
מִי יַעֲנִי, וּמִי יַעֲשִׂיר,
מִי יִשְׁפֹּל, וּמִי יָרוּם.

On Rosh Hashanah it is inscribed,
and on Yom Kippur it is sealed –
how many shall pass away and how many shall be born,
who shall live and who shall die,
who in one's allotted time, and who by an untimely death,
who by water and who by fire,
who by sword and who by wild beast,
who by famine and who by thirst,
who by earthquake and who by plague,
who by strangulation and who by stoning,
who shall have rest and who shall wander,
who shall be at peace and who shall be pursued,
who shall be serene and who shall be tormented,
who shall become impoverished and who shall be wealthy,
who shall be brought low, and who shall be exalted.

ו.

ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רע הגזירה.

But repentance, prayer and charity avert the severity of the decree.

13. Genesis Rabbah, Chapter 48, 12

R. Yudan said in the name of R. Eleazar: Three things annul the decree and they are the following: prayer, charity, and repentance...	ר' יודן בשם ר' לעזר שלשה דברים מבטלים את הגזירה ואילו הן תפילה וצדקה ותשובה...
--	--

14. Jerusalem Talmud, Ta'anivot, Ch. 2 Halakah 1

R. Eleazar said: Three things annul the evil decree...	אמר רבי לעזר שלשה דברים מבטלין את הגזירה קשה...
--	---

ז.

כי כשמוך כן תהלתך,
קשה לכעוס ונוח לרצות,
כי לא תחפץ במוות המת,
כי אם בשובו מדרך וחייה,
ועד יום מותו תחכה לו,
אם ישוב מיד תקבלו.

אמת

כי אתה הוא יוצרם ויוצאם ויוצאם ויוצאם,
כי הם בשר ודם.

For your praise is just as your name.

You are slow to anger and quick to be appeased.

For you do not desire the death of the condemned,
rather, that they turn from their path and live.

You wait for them until the day of their death,
and if they repent, you receive them immediately.

In truth,
You are their Creator
and You understand their yearnings,
for they are but flesh and blood.

ת.

אָדָם

יְסוּדוֹ מֵעָפָר וְסוּפוֹ לְעָפָר
בְּנִפְשׁוֹ יָבִיא לַחֲמוּ.
מִשׁוּל
כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבֵּר,
כְּחֹצִיר יָבֵשׁ,
וְכָצִיץ נוֹבֵל,
כְּצֶל עוֹבֵר,
וְכַעֲנַן כָּלָה,
וְכָרוּחַ נוֹשֶׁבֶת,
וְכָאָבֶק פּוֹרֵחַ,
וְכַחֲלוֹם יְעוּף.

A mortal –
One comes from dust and returns to dust,
earning one's bread through soul-crushing labor.
A broken shard,
desiccate grass,
a withered flower,
a passing shadow
a vanishing cloud,
a gusting breeze, scattering dust
a fleeting dream.

ט.

וְאַתָּה הוּא מֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם.

But You are the ever-living and eternal sovereign

י.

אֵין קֶצֶבָה לְשָׁנוֹתֶיךָ

וְאֵין קֶץ לְאוֹרֶךְ יָמֶיךָ

וְאֵין לְשַׁעַר מְרֻכָּבוֹת כְּבוֹדֶךָ

וְאֵין לְפָרֶשׁ עִלּוּם שְׁמֶךָ.

שְׁמֶךָ נֹאֶה לָךְ

וְאַתָּה נֹאֶה לְשְׁמֶךָ

וְשִׁמְנוּ קִרְאָת בְּשִׁמְךָ

עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ

וְקֹדֶשׁ אֶת שְׁמֶךָ עַל מְקֹדֵשֵׁי שְׁמֶךָ

בְּעֶבֶר כְּבוֹד שְׁמֶךָ הַנֶּעְרָץ וְהַנִּקְדָּשׁ

כְּסוּד שִׁיחַ שְׂרָפֵי קֹדֶשׁ הַמְּקֹדֵשִׁים שְׁמֶךָ בְּקֹדֶשׁ

דָּרֵי מַעֲלָה עִם דָּרֵי מְטָה

קוֹרְאִים וּמְשַׁלְּשִׁים בְּשְׁלוֹשׁ קֹדֶשׁה

קֹדֶשׁ...

There is no end to Your years

Nor a limit to Your days

It is impossible to imagine Your chariots of glory

And one cannot plumb the depths of Your hidden Name

Your name is fitting for You,

And you are fit for Your name.

And you have called us by Your name.

Act for the sake of Your name

and bestow the sanctity of Your name upon those who sanctify You,

for the sake of Your exalted and sanctified name.

[We sanctify it] with the words of the council of the Holy Seraphim who sanctify Your name in holiness

Those who dwell above and those who dwell below

Declare the threefold sanctification:

Holy etc.

15. Two midrashim having great affinity with U-Netaneh Tokef

(i) אוצר מדרשים (אייזנשטיין) פסיקתא

כיוצא בו בר"ה אם יתקע שופר בר"ה בעיר ועם לא יחרדו מיום הדין, שבר"ה ספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפני הקדוש ברוך הוא ובו ביום יוצאת גזרה מי יחיה ומי ימות, אם יחרדו ושוברים את לבם ויעשו תשובה כענין שנאמר יעזוב רשע דרכו (יחזקאל נ"ה) מוטב, שאין הקדוש ברוך הוא חפץ במיתתם של רשעים, כמו שנאמר חי אני נאם ה' אם אחפוץ במות הרשע וגו' (יחזקאל ל"ג). ואם לא, כתיב אם תהיה רעה בעיר וה' לא עשה (עמוס ג').

(ii) אוצר מדרשים (אייזנשטיין) אליעזר

פרק דרבי אליעזר בן הורקנוס. +[הורוויץ, קובץ מדרשים קטנים ח"א]+. ראשון דברינו ופתחון פינו חייבים אנו ליתן שבח והודאה לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא חי וקים לעולם ולעולמי עולמים, ואין קצבה לשנותיו ואין קץ לאורך ימיו ואין שיעור למרכבות כבודו והכל יתכלה ונשתנה והוא אדון שלא יתכלה ולא ישתנה, וחוש ממנו דבר לא נהיה, ואין פירוש לעילום שמו, ולא לבדו נאה שבח וגדולה

Fear, Anger and Acceptance: *U-Netaneh Tokef* in the Age of Covid 19

additional sources

1. Mishnah Rosh Hashanah 4, 6

We do not declaim verses containing the themes of remembrance, sovereignty and [the sounding of] the shofar that speak of Divine retribution.	אין מזכירין זכרון מלכות ושופר של פורענות
---	--

2. Bavli Rosh Hashanah 32b

We do not declaim verses concerning the remembrance of individuals, even if it is for good, such as "Remember me, God...Your people (Psalms 106, 4) and "Remember me, my God, for good" (Nehemiah 5, 19).	אין מזכירין זכרון של יחיד ואפילו לטובה, כגון "זכרני ה' ברצון עמך" (תהלים קו, ד), וכגון "זכרה לי אלהי לטובה" (נחמיה ה, יט).
---	--

3. Pesiqta de-Rab Kahana, Pisqa 24 (Shabbat Shuvah)

...for R. Qerispa said in the name of R. Yohanan: there are three ledgers – one a list of the totally righteous, one a list of the totally evil, and one of those in the middle... "They will be removed from the book" (Psalms 69, 29) – these are the wicked. "[of] the living" – these are the righteous. "And their names will not be recorded together with those of the righteous" – these are those in the middle, whom God has given ten days between Rosh Hashanah and Yom ha-Kippurim. If they repent their names are recorded with those of the righteous. For this reason, Hosea warns the people of Israel, saying to them "Return, O Israel" (Hosea 14, 2).	דמר ר' קריספא בשם ר' יוחנן שלש פינקסיות הן, אחת של צדיקים גמורים ואחת של רשעים גמורים ואחת של בינונים... "ימחו מספר" (תהלים סט: כט), אילו הרשעים. "חיים" (שם), אילו הצדיקים. "ועם צדיקים אל יכתבו" (שם), אילו בינונים שנתן להם הקדוש ברוך הוא עשרת ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים, אם עשו תשובה נכתבים עם הצדיקים ואם לאו, נכתבים עם הרשעים. לפיכך מזהיר הושע את ישראל ואומר להם "שובה ישראל" (הושע יד: ב).
--	--

4. Genesis Rabbah 17, 4

<p>R. Aha said: When the Holy Blessed One was about to create humanity, God took counsel with the angels. God said to them, "Let us create adam". The angels said to him, "This adam – what is his nature?" God answered, "His wisdom is greater than yours." God brought before them the animals, the wild creatures and the birds. He asked them concerning each one, "What is its name?" They did not know. God caused all living things to pass (העבירן) before adam. God asked him concerning each one, "What is its name?" Adam replied, "this is an ox; this is a donkey; this is a horse, this is a camel." "And you," God asked. "What is your name?" "I am fit to be called Adam, for I have been formed from the adamah." "And I," God continued, "What is My name?" Adam answered, "It is fit that you be called Adonai, because you are master, adon, over all your creations."</p> <p>R. Aha concluded: "I am Adonai; this is my name" (Isaiah 42, 8). This is my name – the name given to me by Primal Adam, Adam ha-Rishon.</p>	<p>א"ר אחא בשעה שבא הקדוש ברוך הוא לבראת את האדם, נמלך במלאכי השרת, אמר להן נעשה אדם, אמרו לו אדם זה מה טיבו, אמר להן חכמתו מרובה משלכם, הביא לפניהם את הבהמה, ואת החיה, ואת העוף, אמר להם זה מה שמו ולא היו יודעין, העבירן לפני אדם, אמר לו זה מה שמו, אמר זה שור, זה חמור, זה סוס, וזה גמל, ואתה מה שמך אמר לו אני נאה להקרא אדם שנבראתי מן האדמה, ואני מה שמי, א"ל לך נאה להקראות אדני שאתה אדון לכל בריותיך, א"ר אחא (ישעיה מב, ח) אני ה' הוא שמי הוא שמי שקרא לי אדם הראשון,</p>
---	---

5. Tanna de-be Eliyahu, 18

<p>Another interpretation: "And forever my people shall not suffer humiliation" (Joel 2, 27). Our Father in Heaven, to Whose name ours is likened, and Whose name is fitting for Him, all is His and everything is His handiwork, may His great Name be blessed forever and ever.</p>	<p>דבר אחר לא יבושו עמי לעולם, אבינו שבשמים ששמינו [כשמו, ושמו] נאה לו והכל שלו והכל מעשה ידיו, יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים,</p>
---	---

Fear, Anger and Acceptance:

***U-netaneh Tokef* in the Age of Covid-19 (5781)**

High Holiday Webinar for Rabbis

Prepared by Rabbi Eliezer Diamond

CLOSING STATEMENT

Where does this leave us? In the end, while our time on this earth is brief, the length of our days and the manner of their end unknown, we, like God, are holy, and we increase our own holiness and God's through a life of holiness, a life of Torah.

A metaphor that is helpful to me, and I hope to you, is that of an orchestra playing a perpetual symphony. Each of us is given an instrument and notes to play – the violin perhaps, percussion, woodwinds. But the symphony is incomplete without our performance. We are given the gift of playing a few notes, and then someone else takes our part. But that brief period of playing in the orchestra, of being part of the performance, lifts us up and we transcend mortality and the prospect of ephemerality. As God's instruments we count, we matter. We are temporary manifestations of an eternal reality. That is the promise and challenge of the Yamim Noraim; that is the promise and the challenge of life itself.